

Věstník ministerstva sociální péče.

Zákony, nařízení, výnosy a vyhlášky.

Sociální pojištění.

Úmluva, č. 194 Sb. z. a n., mezi Rakouskem, Itálií, Polskem, Rumunskem, královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců a Československem o pensích, poukázaných bývalou vládou rakouskou.

(Vyhlášena v částce 92 ze dne 22. října 1926.)

Úmluva, č. 195 Sb. z. a n., mezi Rakouskem, Itálií, Polskem, Rumunskem, královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců a Československem o úpravě různých skupin odpočivných požitků, které nebyly upraveny úmluvou v Římě ze dne 6. dubna 1922.

(Vyhlášena v částce 92 ze dne 22. října 1926.)

Vládní nařízení ze dne 21. října 1926, č. 199, jímž se částečně doplňuje vládní nařízení provádějící zákon o vojenských požitcích zaopatřovacích.

(Vyhlášeno v částce 94 dne 30. října 1926.)

Výnos ministra sociální péče z 3. července 1926, č. j. 3940-D, jímž vydán jednací řád Ústřední sociální pojišťovny.

§ 1. — Orgány Ústřední sociální pojišťovny jsou: a) výbor, b) představenstvo, c) ředitelství.

§ 2. — Výbor Ústřední sociální pojišťovny skládá se z předsedy a 40 členův.

P ř e d s e d a .

§ 3. — ⁽¹⁾ Předsedu Ústřední sociální pojišťovny jmenuje prezident republiky vždy na dobu čtyř let, bez újmy ustanovení § 92 zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n. Předseda, jímž může býti toliko státní občan Československé republiky, musí bydliti v Praze.

⁽²⁾ Předseda zejména svolává schůze výboru a představenstva Ústřední sociální pojišťovny a předsedá jim. Hlasuje však pouze při rovnosti hlasů.

⁽³⁾ Předseda určuje čas a pořad jednání schůzí výboru a představenstva, ustanovuje zapisovatele pro schůze a verifikátory protokolů o schůzích, určuje pořadí přednášených předmětů, řídí porady a hlasování. Dále opatřuje, čeho třeba ku provedení usnesení výboru a představenstva.

⁽⁴⁾ Má-li předseda za to, že usnesení výboru nebo představenstva jest v rozporu s platnými předpisy, jest oprávněn a povinen předložiti usne-

sení to k rozhodnutí ministerstvu sociální péče a zadržení výkon až do tohoto rozhodnutí.

(⁵) Předseda má nárok na náhradu hotových výloh a na platy presenční. Místo platů presenčních může mu výbor Ústřední sociální pojišťovny vyměřiti stálý plat.

(⁶) Předseda jest též oprávněn zúčastniti se schůzí ředitelství, v nichž předsedati a rozhodovati, nedocílí-li se potřebné většiny.

(⁷) Vyžaduje-li nějaká záležitost vyhrazená usnesení výboru nebo představenstva okamžitého vyřízení, může býti vyřízena předsedou po slyšení ředitelství, avšak vždy s výhradou dodatečného schválení výborem neb představenstvem.

(⁸) Bez újmy disciplinární moci příslušející představenstvu, jest předseda oprávněn suspendovati zaměstnance Ústřední sociální pojišťovny a úředníky nemocenských pojišťoven, uvedené v § 69 zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., a zahájiti proti nim disciplinární řízení podle ustanovení služebního řádu. Toto opatření budiž v nejbližší schůzi oznámeno představenstvu.

(⁹) Předseda jest oprávněn nahlížeti kdykoliv do všech knih, listin, protokolů a spisů, revidovati pokladny a naříditi kdykoliv mimořádnou revisi pokladen a knih.

(¹⁰) President republiky jmenuje z každé ze tří skupin členů výboru Ústřední sociální pojišťovny (t. j. ze skupiny pojištěnců, ze skupiny zaměstnavatelů a ze skupiny odborníků) po jednom náměstkovi předsedy; při zaneprázdnění předsedy přechází jeho funkce na jednoho z náměstků; ten však hlasuje. Při rovnosti hlasů jest považovati návrh za zamítnutý.

(¹¹) Místopředsedové zastupují předsedu podle turnu, stanoveného předem předsedou. Jsou-li všichni místopředsedové zaneprázdněni, svěří výbor od případu k případu jednomu svému členu zastávání prací předsedových.

(¹²) Úřadující náměstek předsedy má právo a povinnosti předsedy Ústřední sociální pojišťovny; při výkonu této funkce jest zejména oprávněn a povinen předložiti usnesení, odporující platným předpisům, ministerstvu sociální péče k rozhodnutí a zadržení výkon až do tohoto rozhodnutí.

V ý b o r.

§ 4. — (¹) Ze 40 členů výboru Ústřední sociální pojišťovny náleží 12 skupině pojištěnců, 12 skupině zaměstnavatelů a 16 skupině odborníků. Členem výboru Ústřední sociální pojišťovny může býti toliko státní občan Československé republiky.

(²) Členy výboru ze skupiny pojištěnců volí členové představenstev nemocenských pojišťoven, zastupující pojištěnce. Členy výboru ze skupiny zaměstnavatelů volí členové představenstev nemocenských pojišťoven, zastupující zaměstnavatele. Členy výboru, patřící do skupiny odborníků, jmenuje vláda z odborníků v otázkách sociálního pojištění, a to po jedné polovině ze zaměstnavatelů a zaměstnanců.

(³) Za každého členu volí, resp. jmenuje se náhradník.

(⁴) Jmenování členové výboru se legitimují jmenovacím dekretem, ostatní legitimačním lístkem, vydaným předsedou Ústřední sociální pojišťovny.

(⁵) Ministr sociální péče zbaví funkce voleného členu výboru, jenž přestal býti a není již 6 měsíců příslušníkem skupiny (zaměstnanecké nebo zaměstnavatelské), za niž byl zvolen. Nastanou-li obdobné okolnosti u jmenovaných členů výboru, zbaví je jejich funkce vláda.

§ 5. — (1) Vláda může rozpustiti výbor Ústřední sociální pojišťovny, nedbá-li tento ve svých usneseních opětovně ustanovení zákona, nařízení a jednacího řádu, nebo vzpírá-li se příkazům, směřujícím k provádění státního dozoru, a přenéstí správu a zastupování Ústřední sociální pojišťovny na komisi, kterou jmenuje vláda. Tato komise spravuje a zastupuje Ústřední sociální pojišťovnu až do doby, kdy se ustaví orgán, vzešlý z nových voleb. Předsedou této komise jest předseda Ústřední sociální pojišťovny, neustanoví-li president republiky něco jiného.

(2) Komise musí opatřiti, aby nové volby mohly býti provedeny v 6 měsících ode dne, kdy rozhodnutí o rozpuštění nabylo právní moci.

§ 6. — (1) Výboru jest vyhrazeno:

a) voliti členy představenstva a jejich náhradníky, jmenovati členy ředitelství, vydati pro ně instrukce a služební řád pro úředníky a zřízence;

b) usnášeti se o rozpočtu Ústřední sociální pojišťovny;

c) usnášeti se o výroční zprávě představenstva a o propouštění představenstva z odpovědnosti;

d) stanoviti náhradu a odměny za zvláštní výkony pro funkcionáře Ústřední sociální pojišťovny;

e) usnášeti se o tom, má-li býti nabyto nemovitostí, mají-li nemovitosti býti zatíženy nebo zcizeny mimo nabytí nemovitostí v řízení exekutivním a konkursním k odvrácení škody. Převyšuje-li částka, za kterou má býti nemovitosti nabyto, nebo kterou mají býti nemovitosti zatíženy, nebo za kterou mají býti zcizeny, obnos jednoho milionu Kč, jest k tomu třeba souhlasu ministra sociální péče a ministra financí;

f) usnášeti se o změnách jednacího řádu; aby změny ty nabyly platnosti, jest třeba, aby byly schváleny ministerstvem sociální péče;

g) usnášeti se o vymáhání nároků, které vznikly Ústřední sociální pojišťovně proti členům představenstva z jejich úřadování;

h) jmenovati úředníky, uvedené v § 69 zákona;

ch) usnášeti se o předmětech, jež mu předloží k rozhodnutí představenstvo.

(2) Výbor svolává se podle potřeby, aspoň však dvakrát do roka. Výbor musí býti svolán nejpozději do jednoho měsíce, usneslo-li se na tom představenstvo nebo žádá-li za svolání aspoň jedna pětina členů, udávajíc důvody.

(3) Výbor svolává předseda aspoň 8 dní před ustanoveným dnem schůze doporučenými nebo na potvrzení dodanými dopisy, v nichž jest udati místo, den a hodinu, kdy a kde se schůze koná a pořad jednání. Mají-li se projednávat návrhy o důležitých věcech, buďtež k pozvání přiloženy opisy návrhů. Samostatné návrhy členů, jež byly dodány písemně nejpozději 3 dny před rozesláním pozvánek ke schůzi, buďtež předsedou dány na program této schůze.

(4) O záležitostech, jež nejsou na pořadu jednání, možno pouze jednati, nikoli však se usnášeti, uzná-li je výbor za pilné.

(5) Výbor jest schopen jednati a se usnášeti, byli-li do schůze pozváni všichni členové a je-li mimo předsedajícího přítomna aspoň polovice členů. Výbor usnáší se prostou většinou, k usnesení o změnách jednacího řádu je třeba dvoutřetinové většiny přítomných členů.

(6) Členové, kteří se nemohou zúčastniti schůze, oznamtež to předsedovi. Za členy, kteří se nemohou zúčastniti schůze, nastupují náhradníci s plnými právy a povinnostmi členů. Náhradník legitimuje se dopisem, kterým ho člen pro tuto schůzi aneb pro veškeré schůze určitého období

zplnomocňuje. Sezná-li předseda, že schůze by pro nedostatečný počet přítomných členů nebyla schopna se usnášeti, povolá do ní o své újmě náhradníky za nepřítomné členy, nebo je-li třeba, odloží schůzi.

(7) Po přednesení referátu o každém jednotlivém předmětu programu předsedající zavede debatu, již se o této záležitosti žádný člen nemůže zúčastniti zpravidla vícekrát než dvakrát, závěrečné slovo patří referentovi.

(8) O návrzích formálního rázu dá předseda bez rozpravy hlasovati. Totéž platí o návrhu na konec debaty. Je-li tento návrh přijat, mají slovo jen ti členové, kteří se o ně přihlásili dříve, nežli návrh na konec debaty byl podán, jakož i navrhovatel a referent.

(9) Po skončené debatě předseda určí pořadí návrhů, o nichž se má hlasovati, jakož i způsob hlasování, a dá pak hlasování vykonati.

(10) Každému přítomnému členu výboru jest dovoleno dáti své mínění, odchylující se od usnesení většiny, zapsati do protokolu.

(11) Dotýká-li se projednávaná záležitost soukromých zájmů některého člena výboru nebo jeho manželky, neb osob s ním v řadě vzestupné nebo sestupné, nebo až do druhého stupně pobočně příbuzných nebo sešvakřených, nemůže se dotýčný člen výboru zúčastniti porady ani hlasování.

(12) Předsedající jest kdykoli oprávněn prohlásiti porady výboru za důvěrné; jest povinen tak učiniti, usnese-li se na tom výbor na návrh některého svého člena.

(13) Schůzi výboru s hlasem poradním zúčastní se a v ní zpravidla referují ředitelé Ústřední sociální pojišťovny nebo podle instrukce jejich zastupováním pověřeni úředníci. Jde-li o osobní záležitost některého ředitele, nemůže se schůze o tomto bodu zúčastniti.

(14) O jednání budiž sepsán protokol, v němž budiž udáno, kdy schůze započala a skončila, jména všech přítomných, jména omluvivších se členů výboru, pořadí jednání, jakož i učiněná usnesení a počet hlasů, kterým se stala. Předsedající jest oprávněn dáti protokolovati, jak jednotliví členové jmenovitě uvedení hlasovali. Jest povinen tak učiniti, usnese-li se na tom většina výboru.

(15) Verifikátory protokolů, jež sluší vyhotoviti do týdne po schůzi, buďtež 2 členové výboru, a to po jednom ze skupiny zaměstnavatelů a zaměstnanců. K verifikování budiž protokol verifikátorům doručen a když jej prozkoumali, pokud se týče opravili, podepíše jej kromě nich ještě předsedající a zapisovatel. Kromě toho má každý člen výboru právo do protokolu nahlédnouti nebo žádati jeho opis a navrhnouti v něm případné změny.

(16) Výbor může ustaviti zvláštní komise pro soubory jednotlivých agend, vytčených v tomto paragrafu, a musí ustaviti komisi revisní.

P ř e d s t a v e n s t v o .

§ 7. — (1) Představenstvo Ústřední sociální pojišťovny se skládá z předsedy Ústřední sociální pojišťovny a 10 členů, z nichž 3 náleží skupině pojištěnců, 3 skupině zaměstnavatelů a 4 skupině odborníků. Z těchto jsou 2 zaměstnanci a 2 zaměstnavatelé.

(2) Členy představenstva z prvních dvou skupin volí skupiny odděleně ze svého středu podle zásady poměrnosti; sdružování jest přípustno. Členy představenstva ze skupiny odborníků jmenuje vláda. Za každého člena jest zároveň zvoliti resp. jmenovati náhradníka.

(3) Alespoň 5 členů představenstva musí bydliti v Čechách. Jmeno-

vaní členové představenstva legitimují se jmenovacím dekretem, ostatní legitimacním lístkem, vydaným předsedou Ústřední sociální pojišťovny.

(⁴) Funkční doba členů představenstva jest čtyřletá. Počítá se ode dne ustavení se představenstva. Až do této doby vede správu odstupující představenstvo dále. Odstupující členové a náhradníci jsou opět volitelní. Vystoupí-li člen představenstva před uplynutím funkčního období, nebo ztratí-li volitelnost, povolá předseda příslušného náhradníka. Za členy, kteří se nemohou zúčastniti schůze, nastupují náhradníci s plnými právy a povinnostmi členů. Náhradník se legitimuje dopisem člena podle obdoby § 6, odst. 6.

§ 8. — (¹) Představenstvo zastupuje a spravuje Ústřední sociální pojišťovnu ve všech věcech, které nejsou zákonem nebo jednacím řádem výslovně vyhrazeny jiným jejím orgánům.

(²) Jest zejména oprávněno přijímati a propouštěti zaměstnance Ústřední sociální pojišťovny, vyjímajíc členy ředitelství, spravovati jmění Ústřední sociální pojišťovny, vykonávati dozor nad nemocenskými pojišťovnami a Svazy těchto pojišťoven, rozpouštěti představenstva a dozorčí výbory nemocenských pojišťoven, jmenovati jejich členy, když voličové odepřeli jejich volbu.

(³) Schůze představenstva Ústřední sociální pojišťovny svolává předseda, kdykoli jest toho třeba. Musí tak učiniti nejdéle do 8 dnů, požádají-li o to aspoň tři členové představenstva, udávajíc důvody.

(⁴) Představenstvo svolává předseda k řádným schůzím aspoň 4 dny před ustanoveným dnem. Mimořádné schůze může v případě naléhavé potřeby svolati předseda též se lhůtou kratší, po případě též telegraficky nebo telefonicky. Jinak platí o svolávání a o jednáních představenstva obdobně ustanovení § 6 s tím, že není třeba zvláštního svolání, usneslo-li se představenstvo, že se budou schůze konati určité dny v měsíci a bylo-li toto usnesení všem členům představenstva oznámeno doporučeným nebo na potvrzení dodaným dopisem.

(⁵) O případném rozpuštění představenstva platí obdobně ustanovení § 5.

Ředitelství.

§ 9. — (¹) Výkonným orgánem správy Ústřední sociální pojišťovny jest tříčlenné ředitelství, jehož členy přijímá a propouští výbor se souhlasem ministra sociální péče.

(²) Působnost ředitelství a jednotlivých jeho členů upravuje blíže instrukce, již vydá výbor.

Zastupování Ústřední sociální pojišťovny na venek.

§ 10. — (¹) Za Ústřední sociální pojišťovnu podpisuje předseda nebo jeden jeho zástupce spolu s jedním příslušným ředitelem nebo úředníkem, pověřeným podle instrukce jeho zastupováním, všechna vyhotovení, netýkající se běžných záležitostí, zejména pak všechny spisy a listiny, kterými se zakládají závazky nebo jimiž se upouští od práv ústavu, výměry, připouštějící pořad právní, jakož i platební rozkazy pokladně a šeky poštovnímu úřadu šekovému a zprávy na ústřední úřady státní, tím způsobem, že ke slovům razítkem vytištěným, nebo kýmkoli napsaným, připojí vlastnoruční své podpisy.

(²) Všechna vyhotovení, týkající se běžných záležitostí, podpisuje jeden ze ředitelů, neb, je-li zaneprázdněn, jeho zástupce, zachovávaje bližší předpisy instrukce.

Sestavování a schvalování ročních účtů.

§ 11. — (1) Roční účet sestavuje představenstvo a předkládá jej výboru ke schválení.

(2) Roční účet musí obsahovati účet zisku a ztráty, rozvahu (bilanci) a výkaz jmění; poslední budiž sestaveno tak, aby bylo možno bez potíží zjistiti, byla-li zachována ustanovení zákona o uložení jmění Ústřední sociální pojišťovny.

(3) Účetní rok počíná 1. lednem a končí 31. prosincem.

(4) Roční účet musí býti předložen představenstvem nejdéle do 3* měsíců po skončení roku revisní komisi za účelem prozkoumání.

(5) Výbor zvolí ze svého středu čtyřčlennou revisní komisi, a to 1 člena ze skupiny pojištěnců, 1 člena ze skupiny zaměstnavatelů a 2 členy ze skupiny odborníků, po jednom ze zaměstnanců a zaměstnavatelů podle zásad, stanovených pro volbu členů představenstva.

(6) Revisní komise podá do lhůty stanovené výborem (ne delší dvou měsíců) o výsledku revise písemnou zprávu, kterou podepíší všichni revisoři, kteří revisi prováděli.

(7) Roční účet budiž po schválení výborem uveřejněn v »Úředním listu Republiky Československé«.

(8) Roční účet budiž spolu se zprávami, uvedenými v § 91, odst. 1. zákona předložen ministru sociální péče a ministru financí nejdéle do 6**) měsíců po skončení roku.

Vyhlášky Ústřední sociální pojišťovny.

§ 12. — (1) Vyhlášky Ústřední sociální pojišťovny vykonají se pravoplatně, uveřejní-li se jednou v »Úředním listu Republiky Československé«.

(2) Představenstvo rozhodne, mají-li uveřejněné vyhlášky býti dávány na vědomí ještě jiným způsobem.

Státní dozor.

§ 13. — (1) Ústřední sociální pojišťovna podléhá dozoru státní správy, jež vykonává ministr sociální péče, a to pokud jde o otázku nákladu a jeho úhrady a případu, uvedeného v § 6, odst. 1., písm. e), druhá věta, v dohodě s ministrem financí.

(2) Státní správa může zřídit k výkonu tohoto dozoru vládního komisaře, kterého jest včas napřed zpravit o schůzích představenstva, výboru a komisí a kterémuž jest doručiti s pozváním všechny nutné přílohy. Není-li vládního dozorcího komisaře, jest zprávy o schůzích představenstva výboru a komisí, jakož i protokoly o těchto schůzích s přílohami zaslati bez prodlení ministerstvu sociální péče.

Ustanovení přechodná.

§ 14. — (1) První výbor Ústřední sociální pojišťovny, jmenovaný vládou, zůstane v úřadě až do té doby, kdy se ujme úřadu výbor, vyšlý z prvních řádných voleb.

(2) Ustanovení odstavce prvního platí obdobně o funkční době prvního představenstva.

*) Výborem 10. listopadu 1926 navržena změna 6 měsíců. Změna vyžaduje dodatečného schválení ministerstva sociální péče.

**) Výborem navržena změna 12 měsíců. Změna vyžaduje dodatečného schválení ministerstva sociální péče.

(3) Předseda svolá členy výboru ze skupiny pojištěnců a ze skupiny zaměstnavatelů k volbě členů představenstva.

(4) Vzejdou-li pochybnosti při výkladu tohoto jednacího řádu, rozhodne ministr sociální péče.

Oběžník Ústřední sociální pojišťovny ze dne 23. září 1926, č. 16, o vyměňování pojistného za 7 dnů v týdnu.

Ústřední sociální pojišťovna podle § 159 zákona z 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., stanovila výši pojistného pro nemocenské pojištění a oběžníkem z 19. července 1926, č. 476 — S — 26 vydala tabulky pojistného, v nichž pojistné za týden činí sedminásobek denního pojistného. Proti platebním výměrům nemocenských pojišťoven, vydaným podle tohoto oběžníku, jsou podávány četné stížnosti, v nichž zaměstnavatelé s poukazem na ustanovení § 159 a 160 citovaného zákona domáhají se předpisu pojistného pouze za dny pracovní, tedy zpravidla za 6 dnů v týdnu.

Četné nemocenské pojišťovny se dotazují, jaké stanovisko mají k těmto hromadným stížnostem zaujmouti a žádají, aby se Ústřední sociální pojišťovna o věci vyjádřila. Vyhovujíc těmto žádostem, oznamuje Ústřední sociální pojišťovna důvody, které vedly její představenstvo k uvedenému rozhodnutí. Vyjádření toto lze použít k vypracování protinámitek na podané stížnosti.

Podle § 159 zákona č. 221/1924 nesmí výše pojistného pro nemocenské pojištění přesahovati pravidelné 5% střední denní mzdy. Střední denní mzdou rozumí se mzda, uvedená v § 12 zákona, podle něhož zařazují se pojištěnci do mzdových tříd podle mzdy za pracovní den. Pracovní den zpravidla obsahuje určitý počet obvyklých pracovních hodin, za něž bývá mzda sjednávána. Bylo-li upuštěno od pojmu pracovního výdělků ve smyslu § 7 dřívějšího nemocenského zákona (ve znění zákona z 22. prosince 1920, č. 689 Sb. z. a n.), nemohl býti sledován jiný účel, než prováděti nemocenské pojištění ve vyšších mzdových třídách. Byla tedy zřejmě projevena vůle zvýšiti peněžité dávky tím, že pojištěnci budou zařazeni podle skutečné denní mzdy. Ustanovení 2. až 5. odstavce § 12 nemění nic na zásadě zařazování podle mzdy, a slouží pouze k tomu, aby denní skutečná mzda, rozhodná pro zařazení, mohla býti zjištěna. Jinak zákon nezná pojmu střední, týdenní nebo měsíční mzdy.

Zařazením do mzdové třídy je určena výše peněžitých dávek a tím funkce mzdy v pojištění vyčerpána. V systému mzdových tříd přirozeně nelze uchovati stále stejný poměr mezi skutečnou mzdou a peněžitou dávkou, jako je to na příklad v pojištění úrazovém, a nelze z této okolnosti vyvozovati závěry, platné pro pojistné.

V § 159 není sice výslovně uvedeno, že denní pojistné nesmí převyšovati 5% střední denní mzdy, ale nemůže býti sporu o tom, že zákonodárce má na mysli denní pojistné. Kdyby zákonodárce měl úmysl určit, že poměr 5% platí pro všechny obvyklé časové jednotky (týden, měsíc), musil by to výslovně uvést, a rozdíl mezi pojmem výdělek a mzda v tomto případě zdůrazniti. Není-li v zákoně výslovného ustanovení o tom, že nutno poměr 5% uchovati i v pojistném za kalendářní týden, případně měsíc, neodporuje tabulka pojistného, stanovená Ústřední sociální pojišťovnou, ustanovení § 159 zákona.

Z ustanovení § 163. nelze vyvozovati, že zákon vyžaduje, aby pojistné za určité příspěvkové období nepřevyšovalo 5% mzdy, v tomto období vyplacené.